

Inspirationsmateriale til undervisning

49492: De retlige rammers betydning for plejefamilien

Udviklet af:

Lektor Jacob Normann Hougaard
VIA University College Pædagoguddannelsen
Horsens CM Østergårds vej 4 8700 Horsens
Email: jhn@via.dk
tlf. 87553685

Januar 2019

1. Uddannelsens sammenhæng til jobområde (FKB)

Moder-FKB:

2629 Pædagogisk arbejde med børn og unge

Arbejdsfunktioner

Uddannelsen henvender sig til plejefamilier og har denne erhvervsgruppe i fokus på uddannelsen.

Deltagerne kan være opdelt alt efter hvilken familieplejetype de måtte tilhøre. Det betyder, at deltagerne kan være plejefamilier, netværksplejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier. De arbejdsfunktioner deltagerne således udøver ligger derfor indenfor ovenstående kategorier af plejefamilier.

Deltagerforudsætninger

Deltagernes faglige forudsætninger vil være meget forskellige, alt efter hvilken uddannelsesbaggrund de måtte have, og hvilket erhverv de udøver. Det betyder at der kan være stor variation i deltageres viden om jura og retslige forhold på plejefamilieområdet, og endvidere at nogle deltagere måske ikke har været i uddannelsessystemet i mange år. De her nævnte forhold må underviser være meget opmærksom på i undervisningen. Det bør derfor overvejes hvorledes undervisningen kan gøres så praksisnær for deltagerne som muligt, så undervisningens elementer så nært som muligt kan omsættes i den dagligdag deltagerne vil stå i som plejefamilie. Af samme årsag er der i dette inspirationsmateriale anvendt forskellige cases og øvelser, der gerne skulle medvirke til at netop praksisnære vinkler, dilemmaer og problemstillinger fremkommer i undervisningen, og således medvirker til at deltagerne kan koble undervisningens elementer og indhold til en praktisk hverdag som plejefamilie og til de faglige mål deltagerne skal opfylde på uddannelsen samt den prøve de skal aflægge som afslutning på uddannelsen.¹

Relevante uddannelser at kombinere med

De enkelte tilsyn har forskellige uddannelsesmæssige tilbud til en basisuddannelse og der arbejdes i øjeblikket med en fælles kvalitetsudvikling af tilbuddet.

Følgende Arbejdsmarkedsuddannelser betragtes dog fortsat som basisuddannelser på familieplejeområdet, indtil en eventuel lovændring på området:

47873	Arbejdet som familieplejere
48571	Arbejdet som netværksplejefamilie
42920	Arbejdet som aflastningsfamilie
47871	Anbragte børn og unge med rusmiddelmisbrug
45315	Anbragte børns udvikling
40157	Arbejde med plejebørn i puberteten
40624	Arbejdet med anbragte børns livshistorie
48726	Arbejdet med børn i udsatte positioner

---

¹ Det anbefales kraftigt, at underviser særligt forholder sig til pointerne i dette afsnit i relation til tema 3 på uddannelsen.

48698	Unge i udsatte positioner
40961	Børn og unge med psykisk syge/misbrugende forældre
45746	Plejebarnets relation til plejefamiliens børn
47468	Samarbejde med plejebarnets forældre/netværk
42665	Samspil og relationer i pædagogisk arbejde
40144	Kollegial supervision på pæd. -eller sosu.området
48729	Refleksionsmetoder i den pædagogiske praksis

2. Ideer til tilrettelæggelse

Uddannelsens foreslås fordelt med 14,8 timer fordelt over 2 dage. Fordelingen af timer kunne være 6 timer den første dag og 8 timer den anden dag. På uddannelsens anden dag kan de sidste 3 timer bruges til den afsluttende prøve i uddannelsen.² Det skal dog understreges at man godt kan planlægge med 3 dage som udgangspunkt, og at timefordelingen således bliver mindre pr dag. Det foreslås derfor, at uddannelsen afholdes som et samlet uddannelsesforløb uden split- periode, da det vil sikre en dybdegående undervisning, og at det faglige indhold ikke "glider" deltagerne af hænde – at deltagerne kan erindre sig det faglige indhold uddannelsen igennem. Skønnes det alligevel nødvendigt at opdele uddannelsen, må den splitperiode der således fremkommer ikke være for lang af de ovenfor nævnte grunde i dette afsnit. Det er en også vigtig pointe at deltagerne som plejeforældre kan have børn med særlige plejebehov, hvorfor det også foreslås at sammensætte uddannelsen sammen på den ovenfor beskrevne måde, således at deltagerne kan varetage de plejebehov deres plejebørn måtte have, og ikke skal være væk for længe fra dem.

Tilrettelæggelsen af undervisningen skal i meget høj grad tage afsæt i de meget forskellige forudsætninger deltagerne møder ind på uddannelsen med. Øvelser, cases, refleksionsgrupper, videoklip m.m. bør være et meget vigtigt element i undervisningen, således at den praksisnære vinkel på det faglige stof bevares og udbygges hos deltagerne i relation til den jura de skal arbejde under efterfølgende. Det skriftlige element skal dog ikke negligeres, og kan fx anvendes i relation til underretningspligten.

---

² Den foreslåede tidsramme for uddannelsen skal ind tænkes ved læsningen af de forskellige temaer på uddannelsen. Og at uddannelsen afsluttes med en prøve.

3. Temaer

Temaoversigt

- Tema 1 Den grundlæggende jura på plejefamilieområdet
- Tema 2 Juridiske dilemmaer og problemstillinger i hverdagen
- Tema 3. Den afsluttende prøve

Tema 1: Den grundlæggende jura på plejefamilieområdet

Teamet har som formål, at deltagerne skal opnå grundlæggende viden om den jura de skal arbejde under som plejefamilie. Det tænkes derfor, at deltagerne her præsenteres for de grundlæggende juridiske begreber tavshedspligt, underretningspligt og reglerne for anvendelse af fysisk magt overfor deres plejebørn/unge. Men også at deltagerne præsenteres for og får gennemgået formålsbestemmelsen i serviceloven og lærer hvorledes en formålsparagraf i serviceloven og andre love kan anvendes indenfor deres arbejdsområde.

I forhold til begreberne tavshedspligt og underretningspligt kan underviser med fordel læse og anvende Stisen (2016) kapitel 3 og 4, hvor i der forefindes gode forklaringer, eksempler og cases som deltagerne kan anvende, perspektivere og diskutere med hinanden og underviser ud fra. Stisen (2016) foreslås i det hele taget som en grundbog til uddannelsen, da den dækker mange af de juridiske aspekter og forhold som uddannelsen handler om, og gør det på en let forståelig måde.

En anslået længde på dette tema kunne være 6 lektioner – fx fra klokken 9.00 – 15.00³

Emne 1 Praxis og jura

Formålet med dette emne er helt grundlæggende, at deltagerne i begyndelsen af uddannelsen får lov til at komme med deres tanker om hvad jura er i forhold til deres arbejdsområde, at de kan fremkomme med hverdagseksempler på problemstillinger og dilemmaer de har stået i, eller kunne komme til at stå i mht. deres arbejde som plejefamilie - under skyldig hensyntagen til tavshedspligten, hvorfor dette begreb skal være gennemgået og afklaret hos deltagerne som det første under dette emne.

Emnet kan også ses som en slags brainstorm, hvor deltagerne fx i stikordsform kunne sætte deres problemstillinger og dilemmaer på tavlen, papir, PC m.m. Underviser skal efterfølgende koble deltageres dilemmaer og problemstillinger på de juridiske begreber der næves ovenfor, herunder også formålsbestemmelsernes betydning i juraen. Formålet med dette er, at juraens tænkemåde og logik fremstår klart for deltagerne. Det anbefales derfor også, at underviser undervejs i dette emne løbende lader deltagerne læse i Stisen (2016) for derpå så at vende tilbage til tavlen med deres egne stikord og lade dem koble stikord og juraen sammen. Det anbefales også, at der afsættes tid til diskussioner deltagerne i mellem, og mellem deltagerne og underviser om de problemstillinger og dilemmaer der måtte

---

³ Jf. timefordelingen på uddannelsen er det meget vigtigt, at de sidste 2 timer overlades til deltagerne selv, og at de på forskellig vis kan reflektere over det gennemgåede stof. Dette forslag skyldes, at deltagerne senere på uddannelsen netop selvstændigt skal forholde sig til, og arbejde med det faglige stof, og således tidligt på uddannelsen forberedes på det.

fremkomme. Underviser kan også med fordel inddrage Evald (2001) side 18 – 38 i dette tema. Evald (2001) anbefales, da bogen indeholder gode og meget enkle forklaringer på bla. retskildelære, fortolkningsprincipper m.m. Bogen omdrejningsfelt er ikke specifikt møntet på plejefamilieområdet, men grundet de meget enkle forklaringer, øvelser og eksempler bogen indeholder, kan den med fordel anvendes på dette tema og på uddannelsen generelt til at deltagerne netop opnår koblingen mellem konkret praktisk hverdag som plejefamilie og den jura de som plejefamilie forventes at arbejde under.

Emne 2 De konkrete juridiske begreber

Emne 1 er, som ovenfor nævnt, tænkt som en form for brainstorm for deltagerne hvor underviser skal sammenkoble deltagerne praksiseksempler og dilemmaer på konkrete juridiske begreber, men også lade deltagerne lave en sammenkobling af hverdagspraksis og jura.

Emne 2 handler derimod om konkrete juriske begreber som underviser nu skal gennemgå. Det er dog meget vigtigt, at didaktikken med inddragelse af deltagernes spørgsmål, diskussioner m.m. stadig indtager en central position under dette emne og gennemgangen af begreber jf. den praksisnære vinkel på juraen som uddannelsen indeholder.

Formålsbestemmelserne i lovgivningen

En formålsbestemmelse i en lov handler om hvad formålet loven er, og kan fortolkes således (Evald 2000:57) Man kan på samme måde lave en fortolkning af forskellige forhold indenfor dette uddannelses område – plejefamiliens arbejdsområde. Da plejefamiliernes hører under serviceloven, er det derfor meget relevant at deltagerne præsenteres for og får gennemgået formålsbestemmelsen i serviceloven som er citeret herunder.⁴

”§ 1. Formålet med denne lov er

- 1) at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer,*
- 2) at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og*
- 3) at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.*

Stk. 2. Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Stk. 3. Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.” (Jappe 2018:12)

Formålsbestemmelsen i serviceloven danner helt konkret den lovmæssige/juridiske ramme som plejefamilien skal udføre sit arbejde under og dermed opfylde de mål som er opstillet i paragraffen. Det skal dog iagttages, at børn og unge anbringes i plejefamilier af forskellige grunde, og deltagerne skal derfor, ud fra gennemgangen af bestemmelsen, kunne identificere sig som kommende fagperson med de mål og krav som formålsparagraffen opstiller. Dette kan underviser gøre ved, at udvælge nogle få ord fra formålsbestemmelsen, hvor deltagerne byder ind med deres konkrete forståelse af ordet samt at sammenkoble det med eksempler fra konkrete situationer, hverdagsbegivenheder m.m. i forhold til de mål for uddannelsen deltagerne skal opfylde.

---

⁴ I juraen anvendes andre fortolkningsregler end formålsfortolkning. Formålsfortolkningen vurderes dog at være den fortolkningsregel der giver bedst mening for deltagerne på denne uddannelse. Men underviser må naturligvis inddrage andre fortolkningsregler, hvis det skønnes at kunne give mening i den konkrete undervisningssituation.

Et godt ord at begynde med kan være ordet/kravet i formålsbestemmelsen om **samarbejde med den enkelte**. Det gælder her at samarbejdet skal omhandle både samarbejdet med barnet/den unge, men også et samarbejde med barnet/den unges forældre. Deltagerne kan byde ind på dette ord konkret som ovenfor beskrevet. Men underviser kan også lade deltagerne arbejde i mindre grupper, hvor de overfor hinanden byder ind med deres forståelse af netop dette ord. Vælger underviser gruppeopbygningen anbefales det at gruppearbejdet varer ca. 15 minutter med efterfølgende opsamling for alle deltagerne og underviser.

Samme fremgangsmåde kan også finde anvendelse på formålsparagraffen i kapitel 11 i serviceloven som er citeret herunder.

”§ 46. Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal have til formål at

- 1) sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk,*
- 2) sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk,*
- 3) understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse,*
- 4) fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og*
- 5) forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.*

Stk. 2. Støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Stk. 3. Støtten skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge.” (Mortensen & Hålvørk 2018 A: 23)

Det er dog vigtigt, at forskellen på den overordnede formålsparagraf i serviceloven og § 46 i serviceloven fremstår klart for deltagerne, i det § 46 mere direkte gør klart hvad deltagerne som plejefamilie konkret har som mål for deres arbejde, og at § 1 er den overordnede ramme for deres arbejde som plejefamilie.

Tavshedspligten

Tavshedspligten er måske det mest komplicerede juridiske begreb for deltagerne at forholde sig til. Der vil derfor med fordel kunne tages direkte udgangspunkt i Stisen (2016) side 64 hvor der forefindes en konkret case om problemstillinger i forbindelse med udøvelsen af tavshedspligten.⁵

Underviser kan dog også bruge nedenstående case som inspiration og diskussionsoplæg med deltagerne.

---

⁵ Casen omhandler ikke plejefamilieområdet, men viser på en god måde nogle af de problemstillinger der kan være omkring tavshedspligten, og som deltagerne konkret kan forholde sig til. Stisen (2016) viser derudover hvor i retskilderne – hvilke love deltagerne skal søge for at finde de rigtige love. Ligeledes giver Stisen (2016) også svaret på casens problemstillinger, hvilket har den fordel at deltagerne således kan se hvordan en case skal analyseres og besvares i forhold til den prøve de skal aflægge som afslutningen på denne uddannelse.

Case

Ole på 15 år er anbragt i en plejefamilie. Søren og Tina er hans plejeforældre, og de har selv 2 børn. Ole har en aften været til fest i ungdomsklubben, og for første gang i sit liv har han drukket sig fuld til en fest.

Næste morgen er Ole dog meget ked af det, og bange for at hvis hans far og mor får det at vide, så vil de straffe ham, når han skal hjem på weekend næste gang. Han vil heller ikke have at Søren og Tina siger noget til sagsbehandleren, for Ole frygter, at han så skal ikke skal være i pleje hos Søren og Tina længere, hvis sagsbehandleren kender til historien.⁶

Casen her kan tjene som diskussionsoplæg om begrebet tavshedspligt, og underviser kan afprøve deltageres evner og viden på det nuværende tidspunkt i uddannelsen til at finde de problemstillinger casen indeholder mht. tavshedspligten og den praktiske anvendelse af dette begreb for deltagerne i relation til benævnte case, eller cases og eksempler der kredser om samme problemstilling. Det kunne fx være cases hvor der er andre aktører som skolen involveret. Den praktiske vinkel på tavshedspligten som begreb skal igen betones højt jf. målene for uddannelsen.

Tavshedspligten som en individuel pligt for den enkelte deltager på uddannelsen skal også fremhæves som et meget vigtigt punkt af underviser. Dette skyldes, at der kan være usikkerhed blandt deltagerne om netop dette forhold, hvilket kan medføre fortælelser og misforståelser omkring anvendelsen af tavshedspligten som begreb. At hver deltager har individuel tavshedspligt udledes af § 27 i forvaltningsloven som fastslår at.

"Tavshedspligt

§ 27. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, med hensyn til oplysninger om

- 1) enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og
- 2) tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign., for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at oplysningerne ikke videregives.

Stk. 2. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har desuden tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, når det er af væsentlig betydning for statens sikkerhed eller rigets forsvar. Det samme gælder, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, herunder når fortrolighed følger af en EU-retlig eller folkeretlig forpligtelse el.lign.

Stk. 3. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har herudover tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, når det er nødvendigt at hemmeligholde en oplysning til beskyttelse af væsentlige hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser, herunder forholdet til andre lande eller internationale organisationer.

Stk. 4. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har endvidere tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, med hensyn til oplysninger, som det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde for at varetage væsentlige hensyn til

- 1) forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser samt straffuldbyrdelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning,
- 2) gennemførelse af offentlig kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen,

---

⁶ Casen her er frit opfundet og kan anvendes af underviser som det måtte vurderes at være bedst for vedkommende underviser i den konkrete undervisningssituation.

- 3) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 4) forskeres og kunstneres originale ideer samt foreløbige forskningsresultater og manuskripter eller
- 5) private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Stk. 5. Inden for den offentlige forvaltning kan der kun pålægges tavshedspligt med hensyn til en oplysning, når det er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til bestemte offentlige eller private interesser som nævnt i stk. 1-4.

Stk. 6. En forvaltningsmyndighed kan bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Stk. 7. Fastsættes der i henhold til § 1, stk. 3, regler om tavshedspligt, eller pålægges der tavshedspligt efter stk. 6, finder straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f tilsvarende anvendelse på overtrædelse af sådanne regler eller pålæg.”<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=161411#Kap8>⁷

Begrebet følsomme oplysninger skal deltagerne på uddannelsen i sagens natur også kende til. Oplysninger der karakteriseres som følsomme og dermed underlagt tavshedspligt er ifølge Datatilsynet ⁸ nedenstående oplysninger.

- Race og etnisk oprindelse
- Politisk overbevisning
- Religiøs eller filosofisk overbevisning
- Fagforeningsmæssige tilhørsforhold
- Genetiske data
- Biometriske data med henblik på entydig identifikation
- Helbredsoplysninger
- Seksuelle forhold eller seksuel orientering.

Som en del af undervisningen i begrebet følsomme oplysninger anbefales underviser at lade deltagerne fremkomme med deres spørgsmål, egne erfaringer, diskussioner m.m. Det skyldes netop kompleksiteten i begrebet følsomme oplysninger, og navnlig hvilke andre aktører i barnet/den unges liv som må få kendskab til disse oplysninger. Men også hvordan plejefamilien selv skal forholde sig til begrebet i forhold til familiens eventuelle egne børn, andre familiemedlemmer og venner og bekendte. Stisen (2016) kapitel 3 kan med

---

⁷ Underviser kan med absolut fordel benytte <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=161411#Kap8> hvor den konkrete paragraftekst om tavshedspligten i forvaltningsloven forefindes. Hjemmesiden <https://www.retsinformation.dk/> kan i det hele taget anbefales til at finde de konkrete paragraffer og lovttekster som underviser ønsker at anvende. Hjemmesiden kan findes via en klassik Google søgning, hvor det præcise indhold af juridiske begreber således vil fremkomme på baggrund af undervisers søgekriterier. Når det anbefales at bruge Google på denne måde, er årsagen at <https://www.retsinformation.dk/> trods sine store kvaliteter er en meget kompleks hjemmeside at finde rundt på.

⁸Eksemplerne på følsomme oplysninger findes på Datatilsynets hjemmeside <https://www.datatilsynet.dk/generelt-om-databeskyttelse/hvad-er-personoplysninger/>

Hjemmesiden giver et fint overblik over hvilke oplysninger der karakteriseres som personfølsomme og hvilke oplysninger der ikke gør. Underviser kan derfor hurtigt danne sig et overblik over dette juridiske begreb ved hjælp af denne hjemmeside.

fordel anvendes i denne del af undervisningen som kobling til deltageres konkrete hverdag og deres brug af dette juridiske begreb på hverdagsniveau.

Underretningspligten

Underretningspligten er et andet vigtigt juridisk begreb for deltagerne på uddannelsen. Til dette punkt kan underviser med fordel hente inspiration fra både Stisen (2016) kapitel 4 og Jappe (2018) side 78 – 85 og de eksempler og cases de anvender. Både Stisen (2016) og Jappe (2018) gennemgår alle relevante dele af underretningspligten, og deltagerne får derfor hurtigt et godt overblik og god konkret viden om begrebet underretningspligt ved anvendelse af Stisen (2016) og Jappe (2018). Underviser kan også med fordel læse i de her benævnte kilder i forhold til underretningspligten som begreb og hvorledes det anvendes.

Det er dog meget vigtigt, at underviser også i varierende grad igen inddrager tavshedspligten ved hjælp af Stisen (2016). Dette skyldes, at deltagerne skal være klar over at underretningspligten i visse tilfælde tilsidesætter tavshedspligten. Og at deltagerne derfor skal have en klar viden om dette overlap og i undervisningen kunne give eksempler på netop dette.

Som det fremgår af selve underretningspligten herunder, er der tale om en skærpet pligt til at underrette for deltagerne på uddannelsen, hvis de i deres arbejde som plejefamilie fx bliver bekendt med at deres plejebarn/eller unge udsættes for vold af de biologiske forældre. Det skærpene element ved underretningspligten fremgår af ordet antagelse, hvoraf det udledes at deltagerne og andre offentligt ansatte som fx pædagoger har en faglighed de kan og skal lægge til grund i deres arbejde med børn og unge. Denne faglighed forventes de derfor også klart og konkret at anvende ved fx en antagelse om at et barn udsættes for vold i hjemmet. Der er altså ikke tale om bevisførelse i klassik forstand fra deltagerne på uddannelsen, hvis de laver en underretning på baggrund af en antagelse, men netop brug af deres faglighed som de lægger til grund for deres antagelse om en socialt afvigende situation for deres plejebarn/eller unge.

"§ 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte,

2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold,

3) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller

4) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Børne- og socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv." (Jappe 2018:80-81)

Men det er også meget vigtigt, at deltagerne i undervisningen bliver klar over hvilke dilemmaer brug af underretningspligten kan rejse for dem. Dette fx i forhold til biologiske forældre, men også og navnlig i forhold til plejebarnet/den unge der kan blive sat i en loyalitetskonflikt mellem sine egne forældre og plejeforældrene. De her nævnte forhold skal underviser lægge meget vægt på i undervisningen, ligesom det

kraftigt skal betones, at underretningspligten ligesom tavshedspligten er en individuel pligt og et magtmiddel som derfor skal anvendes korrekt og præcist⁹ (Mortensen & Hålvørk 2018 B:211)

Slutteligt kan underviser også gennemgå hvordan en underretning kan skrives – hvad den skal indeholde af oplysninger. Underviser kan også jf. Stisen (2016) og Jappe (2018) og deres beskrivelser af underretning som begreb gennemgå processen fra underretningen sendes, til hvorledes den behandles på kommunen, over en § 50 undersøgelse i serviceloven og til at de som plejefamilie bliver valgt som den rette foranstaltning.

Øvelse

Med baggrund i Stisen (2016) kapitel 4 opdeles deltagerne i 3 grupper. Gruppe 1 skal lave en underretning og det skal gruppe 2 også. Gruppe 3 skal være opponentgruppe og give de 2 andre grupper feed back på deres underretninger som de på skift fremlægger for gruppe 3 og underviser. Øvelsen afsluttes med en fælles opsamling i plenum styret af underviser. Tidsrammen for øvelsen er ca. 90 minutter¹⁰

Fysisk magtanvendelse

At anvende fysisk magt over de børn eller unge deltagerne kan blive plejefamilie for, er et vilkår deltagerne skal forholde sig til og arbejde med som et led i uddannelsen. Lovgrundlaget for brug af fysisk magt for plejefamilier forefindes i lov om voksenansvar¹¹. I loven fremgår hvornår og hvordan der må anvendes fysisk magt overfor de børn/unge som er anbragt hos deltagerne i pleje. Og underviser kan her finde det konkrete lovgrundlag og juridiske rammer eventuel magtanvendelse skal foregå indenfor.

Underviser bør gøre meget ud af fysisk magtanvendelse hører til undtagelsen og aldrig reglen jf. kapitel 3 § 7 i lov om voksenansvar som er gengivet herunder. Fysisk magtanvendelse kan ikke helt undgås, men som det fastslås i § 7, skal hovedfokus for deltagerne på uddannelsen altid være at arbejde pædagogisk med de børn og unge de får i pleje og sørge for at netop pædagogik og omsorg er i højsædet.¹² De mere præcise regler om hvilken form for magtanvendelse deltagerne må bruge og hvornår kan findes i vejledningen om voksenansvar for anbragte børn og unge¹³ Disse mere præcise regler bør underviser også gennemgå i dybden med deltagerne og koble reglerne på eventuelle hverdagsituationer der kan opstå hvor anvendelse af fysisk magt kan blive nødvendigt. Socialstyrelsen har lavet en række små film der netop berører den del af problematikken omkring fysisk magtanvendelse.¹⁴

---

⁹ Mortensen & Hålvørk 2018 B kan også anbefales til underviser som kilde til undervisningen i underretningspligten og til undervisers eget brug til netop denne del af undervisningen. Bogen er en egentlig lovbog, men fordelen ved den er, at den indeholder forskellige retskilder fra love til vejledninger, der på forskellige niveauer gennemgår og forklarer juridiske begreber. Det betyder også at sproget nogle steder kan være meget juridisk i sin karakter. Men også at fx vejledningerne i bogen sprogligt set fremstår noget nemmere at forstå og lave eksempler ud fra.

¹⁰ Underviser kan også bruge denne øvelse. Øvelsen har den fordel, at deltagerne også her kommer i meget direkte berøring med et juridisk begreb. Men også at deltagerne bruger hinanden internt til netop feed back, udpegning af problemstillinger og dilemmaer m.h.t. brug af underretningspligten. Underviser kan under selve øvelsen indtræde i rollen som hjælper og vejleder, da deltagerne kan være på meget forskellige niveauer skriftligt, og derfor i forskellig grad kan have brug for hjælp.

¹¹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=186504>

¹² <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=181626>

¹³ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186037>

¹⁴ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/magtanvendelse-born-og-unge-1/dilemmafilm-og-cases/Dilemmafilmogcases>

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

Generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

§ 7. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, i lov om social service må kun ske undtagelsesvis og må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats. Stk. 2. Forud for enhver form for magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal plejefamilien eller personalet afsøge alle muligheder for at opnå barnets eller den unges frivillige medvirken til en nødvendig foranstaltning.

Stk. 3. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkelige, skal disse anvendes.

Stk. 4. Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal udøves så skånsomt og kortvarigt, som omstændighederne tillader, og med størst mulig hensyntagen til barnets eller den unges personlige integritet. Der skal endvidere i magtanvendelsen eller indgrebet tages hensyn til andre tilstedeværende, således at der ikke forvoldes unødigt krænkelser eller ulempe. Fiksering og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling er ikke tilladt.¹⁵

Underviser bør også gennemgå og sætte fokus på straffelovens regler om nødværge og nødret¹⁶ Disse regler er en fordel at kende for deltagerne, da det kan tænkes at en tilspidset situation med et plejebarn/ung kan udvikle sig sådan, at der kan være direkte fare for den enkelte deltager, vedkommendes børn, ægtefælle eller andre mennesker i situationens umiddelbare nærhed. Det kunne fx være situationer med pludselig brug af stik eller slagvåben eller et andet voldeligt udfald mod deltageren selv, vedkommendes børn ægtefælle eller andre personer i umiddelbar nærhed af situationen. Underviser bør derfor meget konkret gennemgå disse regler, og i den sammenhæng hvad deltagerne rent konkret må og ikke må under anvendelse af nødret og nødværge.

Inspiration for både underviser og deltagerne kan findes på Socialstyrelsens hjemmeside. Og det kunne fx være muligt at lave små gruppesessions med baggrund i de små film på Socialstyrelsens hjemmeside¹⁷ I disse gruppesessions kunne deltagerne diskutere hvordan de forholder sig til reglerne om magtanvendelse, nødværge og nødret. Men også det meget væsentlige aspekt der handler om lovgrundlaget påpeger, at fysisk magtanvendelse er den absolutte undtagelse, og at omsorg og pædagogik altid skal danne rammen om deltagerens arbejde som plejefamilie med de børn/unge som de måtte have i pleje. Det pædagogiske aspekt af lovgivningen kunne på den måde blive klart for deltagerne.

Samarbejdet mellem plejefamilien og kommunen

Når deltagerne på uddannelsen som plejefamilier skal samarbejde med kommunen og herunder arbejde efter handleplaner sker det også indenfor en juridisk ramme - det vil sige at dette samarbejde også er reguleret af forskellige lovmæssige bestemmelser bla servicelovens formålsbestemmelse § 1 som igen er gengivet herunder. Det samme gælder § 46 i serviceloven der også er gengivet herunder.

”§ 1. Formålet med denne lov er

- 1) at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer,**
- 2) at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og**

¹⁵ <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=186504>

¹⁶ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202516#id40b85381-270f-4b36-8a95-40c2e527f164>

¹⁷ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/magtanvendelse-born-og-unge-1/dilemmafilm-og-cases/Dilemmafilmogcases>

3) at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Stk. 2. Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Stk. 3. Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn." (Jappe 2018:12)

"§ 46. Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal have til formål at

- 1) sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk,
- 2) sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk,
- 3) understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse,
- 4) fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og
- 5) forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Stk. 2. Støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Stk. 3. Støtten skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge." (Mortensen & Hålvørk 2018 A: 23)

Kommunen og plejefamilie arbejder altså bla. sammen ud fra disse 2 paragraffer som udgangspunkt og de mål som paragrafferne, både overordnet og konkret sætter for målet med anbringelsen i en plejefamilie. Handleplanen skal derfor også afspejle de mål som de 2 paragraffer opsætter.

Stisen (2016) kapitel 2 gennemgår på fornem vis hvad der forstås ved begrebet offentlig forvaltning og hvilke forvaltningsmæssige regler, love og begreber den kommunale forvaltning skal arbejde ud fra. Dette kapitel kan stærkt anbefales som læsestof til deltagerne, og underviser kan også med fordel få et godt overblik forvaltningsopbygningen, begreber i forvaltningsretten m.m. Jappe (2018) har en grundig gennemgang af begrebet handleplan og de mange aspekter der knytter sig til en sådan og dens anvendelse, indhold m.m. Underviser kan derfor også med fordel bruge Jappe (2018) som udgangspunkt i undervisningen.

Underviser kan endvidere med fordel anvende en sagsbehandler eller familieplejekonsulent som gæstelærer, da dette vil tydeliggøre den konkrete samarbejdspraksis mellem kommunen og den enkelte

plejefamilie, samt tydeliggøre hvordan plejefamilien er placeret rent forvaltningsmæssigt. Det præcise magtforhold mellem sagsbehandler og plejefamilie ville desuden kunne tydeliggøres for deltagerne.

Tema 2: Juridiske dilemmaer og problemstillinger i hverdagen

Dette tema handler, som overskriften indikerer, om juridiske dilemmaer og problemstillinger i den hverdag deltagerne har som plejefamilie. Temaet skal ses i direkte forlængelse af tema 1, men med den vigtige pointe at deltagerne nu på baggrund af punkterne fra tema 1 selv skal koble fagbegreberne fra tema 1 på hverdagsproblemstillinger og dilemmaer. Underviser kan derfor nu indtræde i en vejleder og hjælperolle, hvis deltagerne måtte have behov for dette, men ellers skal de arbejde selvstændigt med sammenkoblingen af de juridiske begreber og hverdagens dilemmaer og problemstillinger. Det foreslås derfor at tema 2 først gennemføres på uddannelsens 2. dag, så deltagerne har haft tid til selvstændigt at forholde sig til begreberne, og i den proces måske selv gennemtænkt forskellige problemstillinger og dilemmaer med relation til fagbegreberne fra tema 1. Det anbefales derfor også at dette tema maksimalt må være 5 timer, da en tidsramme udover 5 timer kan være en udfordring for en del af deltagerne på denne uddannelse grundet deres meget forskellige baggrunde jf. de indledende afsnit i dette inspirationsmateriale.

Tema 2 ligner på visse områder tema 1, hvor deltagerne også på forskellig vis får koblet de juridiske fagbegreber med hverdagscases m.m. Denne lighed mellem de 2 temaer er funderet i netop de praksisnære vikler og uddannelsesmål for denne uddannelse, hvor det bærende element netop er at koble juraens begreber med praksis. På Tema 2 er deltagerne dog overladt til sig selv i meget større omfang end på tema 1, hvilket også ses som en god læringsforudsætning for den prøve deltagerne skal aflægge som afslutning på forløbet.

Emne 1 Opsamling og brainstorm

Selvom deltagerne nu i meget høj grad, jvf. ovenstående afsnit, er overladt til sig selv, må de gerne foreslå arbejdsformer til arbejdet med dette temas indhold. Ønsker deltagerne derfor at arbejde i grupper er dette fuldt tilladt, på samme måde som ønsker om individuelle arbejdsformer uden problemer kan indfries.¹⁸ Skulle deltagerne mangle inspiration til at arbejde i grupper, eller går gruppearbejdet i stå, kan underviser foreslå dem følgende lille gruppe øvelse. Underviser skriver en lille seddel til hver gruppedeltager med et eller to ord på. Hvis det fx er ordene **biologiske forældre**, skal den pågældende deltager nu fremkomme med alle de tanker vedkommende måtte have om juridiske problemstillinger og dilemmaer som kan opstå i samarbejde mellem plejefamilien og de biologiske forældre. Den samme øvelse kan også anvendes til de deltagere der gerne vil arbejde alene under dette temaforløb¹⁹

---

¹⁸ Selvom tidsrammen er foreslået sat til 5 timer på dette tema, bør underviser være meget opmærksom hvordan deltagernes arbejde med opgaven, herunder koncentration og engagement, forløber. Underviser bør derfor korte tidsrammen af, hvis det vurderes hensigtsmæssigt mht. deltagernes koncentration, engagement og læringsudbytte. Betragtningen her ligger måske umiddelbart lige for, men deltagerne kommer med meget forskellige forudsætninger – herunder læringsmæssige, og dermed også meget forskellig kompleksitet mht. de forskellige elementer af uddannelsen. Det foreslås derfor også, at emne 1 kun forløber over 120 minutter af hensyn til deltagernes læringsudbytte.

¹⁹ Øvelsen er lavet af udvikler af dette inspirationsmateriale og blandt andet anvendt på pædagoguddannelsen på både samfundsfaglige og psykologiske emner.

Når deltagerne er færdige med arbejdet under overskriften i emne 1, kan underviser samle deltagerne til fælles opsamling i plenum. Deltagerne skal nu komme fortælle hvilke juridiske problemstillinger og dilemmaer de har arbejdet med selvstændigt. Deltagerne skal have gemt deres arbejde på deres computere, og fremlægger det for underviser og de andre deltagere som stikord der skrives på tavlen. Ud fra disse stikord og efter hver fremlæggelse bør underviser give plads til diskussion mellem underviser og deltagerne og deltagerne internt jf. tema 1.²⁰ Underviser bør derudover løbende spørge ind til deltagerne nuværende viden på området kontra den viden de havde da de startede på uddannelsen. På den måde skulle deltagernes læringsudbytte gerne fremkomme.²¹

Tema 3: Den afsluttende prøve

Uddannelsen afsluttes med en skriftlig prøve med udgangspunkt i en case, hvor deltagerne skal besvare en række spørgsmål med relation til casen. Spørgsmålene omhandler om de mål for uddannelsen der er opstillet og hvor vidt deltagerne opfylder disse mål eller ej.²² Spørgsmålene omhandler derudover konkrete handlings og løsningsforslag som kan opstå og være relevante for deltagerne i deres konkrete hverdag med deres plejebørn eller unge.

Prøven afslutter dag 2 på uddannelsen, og det anbefales meget, at underviser allerede i starten af uddannelsen forbereder deltagerne på prøven, og at underviser i den sammenhæng forsøger at nedtone at deltagerne skal til denne prøve. Det skal ikke forstås således, at prøven negligeres eller lignende, men at deltagerne får et afslappet og afbalanceret forhold til prøven, inden de når til den.²³ Prøven foreslås sat til at vare 3 timer.

---

²⁰ Igen skal den praksisnære vinkel på denne uddannelse og dens mål betones. Der bør derfor tilstræbes en stor grad af gentagelse i form af netop diskussioner mellem deltagerne og mellem deltagerne og underviser. Dette skal naturligvis vurderes i den enkelte undervisningskontekst men bør tillægges stor værdi, da netop diskussion kan være en god metode til at deltagerne bliver fortrolige med de juridiske begreber og uddannelse i at anvende dem og tænke dagligdagen ud fra dem. Men diskussion kan også fremme, at deltagerne påvirkes i forhold til deres hverdagsbevidsthed og den ramme den måtte sætte m.h.t. deres opfattelse af netop jura og de juridiske begrebers indhold og anvendelse på deltagernes arbejdsfelt.

²¹ Tema 2 adskiller sig fra tema 1 på en del områder. Tema 2 er tænkt som en form for opsamling/afslutningstema, hvor deltagerne dels arbejder mere selvstændigt, men også til slut i fælleskab fremlægger og diskuterer hverdagsproblemer og dilemmaer som plejefamilie koblet på de juridiske begreber de har arbejdet med på uddannelsen. Denne tænkning omkring tema 2 er derfor også grunden til, at der ikke på tema 2 præsenteres nye fagbegreber. Deltagerne bør præsenteres for få men vigtige juridiske begreber, hvilket dette inspirationsmateriale gerne skulle være garant for, således at de i læringsmæssig forstand kan opnå forståelse for og anvendelse af begreberne i deres arbejde som plejefamilie. Indholdet af tema 2 er også valgt ud fra, at der bør være god tid til at deltagerne selvstændigt kan arbejde med begreberne netop i forhold til praksisbrug af samme begreber jvf. målene for denne uddannelse og den praksisnære betoning den har.

²² Der henvises her til det konkrete prøvemateriale for uddannelsen.

²³ Underviser bør her inddrage pointerne fra afsnittet om deltagerforudsætninger i dette materiale.

4. Undervisningsmaterialer

Bøger

Evald Jens (2001) At tænke juridisk - juridisk metode for begyndere. 1 udgave. Nyt juridisk forlag.

Bogen har ikke plejefamilieområdet som fokuspunkt/fokuspunkter. Når bogen alligevel anbefales, skyldes det at bogen på et let forståeligt sprog forklarer hvad jura grundlæggende er som videnskab og begrebsmæssigt. Bogen har gode og klare eksempler som deltagerne og underviser kan gå til og på forskellig vis kan lade sig inspirere af og anvende i undervisningen.

Jappe Erik (2018) Børn og ungehåndbogen 2019 – servicelovens regler om børn og unge. 21 udgave 1 oplag Forlaget Kolibri.

Denne bog er en form for opslagsværk over de centrale områder af serviceloven. Bogens klare fordel er netop at den er en form for opslagsværk. Men også at de dele af serviceloven der gennemgås på forskellig vis har mere eller mindre direkte indvirkning på plejefamilieområdet – og altså på deltageres konkrete hverdag. Sproget i bogen er forholdsvis enkelt og forståeligt, og selvom der ind i mellem anvendes direkte juridiske begreber og paragraffer forklares disse på en ganske fin måde efterfølgende.

Mortensen Vølund Erik & Hålvørk Á Linda RED Jurainformations lovhæfter Dagtilbud til børn og unge august (2018 B) 28 udgave 1 oplag. Forlaget Jurainformation.

Denne bog er et egentligt lovhæfte fra forlaget jurainformation. Bogens klare fordel er, at deltagerne og underviser her i kan læse forarbejderne/tankerne bag hver enkelt paragraf som politikerne ønsker at de skal udøves i kommunerne og andre steder i forvaltningsapparatet. Forarbejderne er skrevet i et forholdsvis let sprog, og i kraft af et godt index i bogen er det også nemt at finde de emner m.m. deltagerne og underviser skal bruge.

Stisen Mary (2016) Jura for pædagoger 2 udgave 1 oplag Hans Reitzels forlag.

Denne bog har den klare fordel, at den indeholder mange eksempler, cases m.m. omkring tavshedspligt, underretningspligt m.m. som meget direkte er en del af deltageres hverdag som plejefamilie. Sproget er enkelt og godt og casene og eksemplerne i bogen kan bruges til diskussioner deltagerne i mellem og mellem deltagerne og underviser m.m.

Hjemmesider

<https://bupl.dk/>

På BUPL's hjemmeside kan både deltagere og underviser ved søgning hurtigt finde let forståelige beskrivelser af både tavshedspligten og underretningspligten. Selvom sitet henvender sig til pædagoger kan deltagerne og underviser med fordel også anvende det i undervisningen.

<https://danskelove.dk/>

På dette site kan deltagerne og underviser hurtigt komme direkte til de konkrete love og paragraffer. Sitet er mere brugervenligt end fx www.retsinformation.dk og har både forvaltnings og serviceloven med, hvor deltagerne og underviser direkte kan læse i forvaltningslovens og servicelovens forskellige paragraffer

<https://www.jurainformation.dk/>

På dette site kan underviser og deltagerbestille forskellige lovbøger der på forskellig vis beskæftiger sig med de emner der gennemgås på uddannelsen. Lovbøgerne har den fordel at de er opbygget som en kombination mellem almindelige paragraffer og forarbejderne til de love hvor paragrafferne indgår i. Det betyder at både underviser og deltagerne ved fx læsning af forarbejderne til lovene på en let forståelig måde kan opnå forståelse af lovgivers hensigter med lovene, da forarbejderne ikke er skrevet i et juridisk sprog.

<https://socialministeriet.dk/>

Socialministeriets site henvender sig i første omgang til underviser som her også kan finde forskelligt materiale om bla. tavshedspligt, nye lovforslag og tiltag på det sociale område. Underviser kan også finde forskellige publikationer om de faglige emner på uddannelsen og læse forarbejderne til lovforslag som dækker denne uddannelses område.

<https://socialstyrelsen.dk/>

På socialstyrelsens site findes som nævnt i materialet små film om magtanvendelse og nødværge. Disse film kan med fordel anvendes som diskussionsoplæg deltagerne i mellem. Eller mellem deltagerne og underviser, og dilemmaerne i filmene kan på forskellig vis inddrages både i tema 1 og tema 2 i dette inspirationsmateriale.

<https://vidensportal.dk/temaer/plejefamilier>

Dette site kan deltagerne anvende som en form for leksikon/opslagsværk. Her kan deltagerne finde korte beskrivelser af fx procedurer omkring sagsbehandling når et barn anbringes i en plejefamilie, aktør og ansvarsroller samt principafgørelser fra Ankestyrelsen med relevans for plejefamilieområdet.

5. Litteraturliste mv.

Bøger

Andersen Jon (2010) Social forvaltningsret 3 udgave 1 oplag. Nyt juridisk forlag.

Evald Jens (2000) Retskilderne og den juridiske metode. 2 udgave 1 oplag. Jurist og økonomforbundets forlag.

Evald Jens (2001) At tænke juridisk - juridisk metode for begyndere. 1 udgave. Nyt juridisk forlag.

Henrichsen Carsten (2006) Offentlig forvaltning – lærebog i forvaltningsret. 2 udgave 1 oplag. Forlaget Thomson

Jappe Erik (2018) Børn og ungehåndbogen 2019 – servicelovens regler om børn og unge. 21 udgave 1 oplag Forlaget Kolibri.

Jørgensen Oluf (2007) Det handler om ytringsfrihed – Mediejura. 2 udgave 1 oplag Forlaget Ajour.

Ketscher Kirsten (2008) Socialret – principper rettigheder værdier. 3 udgave 1 oplag Forlaget Thomson.

Mortensen Vølund Erik & Hålvørk Á Linda RED Jurainformations lovhæfter Servicelove januar (2018 A) 16 udgave 1 oplag Forlaget Jurainformation.

Mortensen Vølund Erik & Hålvørk Á Linda RED Jurainformations lovhæfter Dagtilbud til børn og unge august (2018 B) 28 udgave 1 oplag. Forlaget Jurainformation.

Stisen Mary (2016) Jura for pædagoger 2 udgave 1 oplag Hans Reitzels forlag.

Hjemmesider

<https://www.datatilsynet.dk/generelt-om-databeskyttelse/hvad-er-personoplysninger/>

<https://www.retsinformation.dk/>

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=161411#Kap8>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=186504>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186037>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202516#id40b85381-270f-4b36-8a95-40c2e527f164>

<https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/magtanvendelse-born-og-unge-1/dilemmafilm-og-cases/Dilemmafilmogcases>